

Grundtvig-arkivet fasc.: 227.

Registreret af: KT d. 2/12 1957.

Evt. enhedens nr.: XX.

1. Titel el. kort indholdsangivelse: H V 1833

Antal sider: 26; 4 $\frac{5}{2}$ læg:
1-7.

"Indledning
Verdens-Historien"

Antal blade: 13.

Format: kvart; 18 x 22 $\frac{1}{2}$.

2. Papirsort (farve og evt. vandmærke): C & I H

7. Ms.' første linie: Overskriften.

3. Afmærkning (I. J. N. osv.): ...

8. Ms.' sidste linie: hvis Napoleon aldrig var født,
(opgivet lidt oppe på sidste side)

Ortografi:

9. Tryk el. benyttelse:

5. Andre ydre kriterier:

6. Indre kriterier (allusioner, citater m. m.):

10. Tidl. forskeres skønsmæssige datering(er):

11. Nr. i bibliografien:

518A

12. Indholdsregist:

Udkast til indledningen i H V 1833.

Herodot. Moses. Den sidste overset på grund af et skævt begreb om "Profan-Historie" - jf. VOLTAIRES århundrede, hvor mennesket blev anset for en abekat (i Genesis en "Halv-Gud"). Mennesket i skabelsens middelpunkt. Må forstå sig selv. Da løses skabelsens gåde. Videnskabelig arvegang mellem slægterne. Universalhistorien omfatter alt: udspringer af et levende samfund mellem himlen og jorden. Den stræber mod den fulde klarhed (1). Spidsborgerligheden og fremskridtet. Klarhed findes ikke undervejs. Der viser sig en krise i dramaets 4. akt! Også i verdenshistoriens drama. Krisen førte i Grækenland til barbariet, men i Palæstina til kristendommen, "der paa t næieste knyttede sig til den universal-historiske Anskuelse af Mennesket, som Genesis beskriver". Dette er "ingen kirkelig Troes-Sag, men en reen historisk Kiends-Gierning" - som også, at den "erklærede sig for en Opreisning af Faldet" (2). Den skabte et nyt folk med en ny videnskabelighed, der bor-

ger for den universalhistoriske anskuelses rigtighed. - Kristenfolkets tider. - Reformationen skelner ikke mellem tro, anskuelse og mening. Man kan godt have den mosaisk-kristelige anskuelse som forudsætning for sine undersøgelser uden en bestemt tro om sit personlige forhold til Gud og Kristus og uden at have samme mening om, hvad der står i bibelen. Man kan også være enig om, hvad kristendom er uden at have mindste forstand på den mosaisk-kristelige grundanskuelse (lutheranerne). Det bibelske pavedømme forudsætter altid troen som en tvungen sag og alle højere videnskabelige spørgsmål som afgjorte ved bekendelsen: den videnskabelige universalisme er da blot formel og oplysning kun mulig i den laveste kundskabskreds. En opstand mod dette pavedømme vilde lade den mosaisk-kristelige anskuelse, der skjulte sig i troen (3), dele skæbne med denne. Men ånden vågnede: "Luther-Skolen" vågnede i det 18. århundrede med "det Pietistiske Bulder", og det engelske forsøg på en verdenshistorie er samtidigt dermed. Den kom "atomistisk" til verden. Den tyske skole gjorde i det 18. århundrede opstand mod ortodoksien, og den mosaisk-kristelige anskuelse vågnede også, dog mindre i sin kirkehistoriske skikkelse end i "en vis Tydskerne eiendommelig Naturhistorisk Forklødning" (Naturfilosofien). Dens forudsætning, grundenheden af Gud og menneske, natur og historie var det nødvendige udgangspunkt for en universalhistorisk anskuelse af menneskeslægten og dens udvikling. Den vilde dog overspringe undersøgelsen og beherske erfaringen og havde ingen umiddelbar gavnlig indflydelse på universalhistoriens behandling (GATTERER, SCHLÖZER). JOHS. MULLER tilegner sig dog den mosaisk-kristelige anskuelse, men hans universalhistorie er præget af hans Voltaire-periode. Elev af ham er HEEREN - med betoningen af kendsgerningerne (4). CARIONS krønike var hovedbogen fra MELANCHTON til HUBNER (de fire monarkier). SCHRÖCKs og KALLs historier er "Been-Rade".

Overblikket skal gives gennem "de store Kiends-Giærninger". Hovedfolkene. (5). Historieskriveren må hverken have religion eller fædreland. Skal præges af upartiskhed og selvfornægtelse. Efterretningerne skal ikke sigtes som det 18. århundrede gjorde det, forvekslende tro og kundskab. Jeg følger kilderne, også når jeg ikke tror dem. Min tro kan være læseren ligegyldig.

Middelalderen er vanskeligere end oldtiden (6). Den oldnordiske litteratur hjælper os dog. Bogtrykkerkunsten er tilsyneladende

fortvivlende (7)
(opgivet)

Affattelsestid: 1832. Ved sammenligning med det kortere udkast med samme overskrift XIII må XX placeres senere end dette (skrift, længde, indledningsord og genoptagelse af et slutningsmotiv i XIII), men det er sikkert kun det andet i rækken med samme overskrift. Se XVI, XVIII og XII.